

Stichting Missie Nederland
Hoofdstraat 51
3971 KB DRIEBERGEN-RIJSENBURG

JAARVERSLAG 2016

RAPPORT

Inzake jaarverslag 2016

JAARVERSLAG 2016**INHOUD****Paginanummer****1. Bestuurs- en directieverslag**

1.1	Algemeen	4
1.2	Bestuur Stichting MissieNederland	5
1.3	Directieverslag 2016: inleiding	7
1.4	Activiteiten 2016	8
1.5	Werkorganisatie	16
1.6	Financiën	18
1.7	Toekomst	21

2. Jaarrekening 2016

2.1	Balans per 31 december	23
2.2	Staat van baten en lasten	25
2.3	Resultaatbestemming	26
2.4	Overzicht lastenverdeling	27
2.5	Kasstroomoverzicht	29
2.6	Grondslagen van waardering en van bepaling van het resultaat	30
2.7	Toelichting op de balans	32
2.8	Toelichting op de baten	37
2.9	Toelichting op de lasten	39
2.10	Ondertekening	43

3. Overige gegevens

3.1	Controleverklaring	45
-----	--------------------	----

Bijlage

Begroting 2017	49
----------------	----

1. BESTUURS- EN DIRECTIEVERSLAG

1.1 Algemeen

Statutaire naam, vestigingsplaats en rechtsvorm

De Stichting MissieNederland is in het handelsregister van de Kamer van Koophandel ingeschreven onder nummer 41188580. De stichting is statutair gevestigd te Driebergen-Rijsenburg en heeft haar kantoor aan de Hoofdstraat 51 te Driebergen-Rijsenburg. De rechtsvorm is de vorm van een stichting. De stichting is ANBI geregistreerd onder RSIN nr. 5438834.

Omschrijving van de doelstelling

MissieNederland wil dienstbaar zijn aan de opbouw en de eenheid van de universele gemeente van Jezus Christus met het oog op haar missionaire roeping om in woord en daad getuige van Hem te zijn in deze wereld en om discipelen te maken van alle volken, en het verrichten van al wat hiermee verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn.

MissieNederland wil deze missie realiseren door:

- het bijeen brengen van plaatselijke gemeenten, kerkgenootschappen, christelijke organisaties en individuele christenen in een netwerk voor ontmoeting, inspiratie en onderlinge opbouw en samenwerking en het geven van stem aan haar deelnemers in kerk, media en samenleving;
- het zoeken van, zowel in Nederland als daarbuiten, gemeenschap en samenwerking met allen die zich herkennen in haar grondslag en doelstelling.

Juridische structuur

MissieNederland is een zelfstandig opererende stichting. De aangesloten deelnemers hebben geen formele bevoegdheden. MissieNederland is aangesloten bij de European Evangelical Alliance (EEA), European Evangelical Missionary Alliance (EEMA) en de World Evangelical Alliance (WEA), maar is daaraan geen verantwoording verschuldigd.

Van RfB naar CBF

MissieNederland was lid van de Raad van Financiële Betrouwbaarheid (RfB). Dit orgaan is in 2016 opgegaan in de vernieuwde CBF als toezichthouder op goede doelen organisaties. MissieNederland heeft op 22 december 2016 van het CBF de CBF-erkenning verkregen als categorie C-organisatie.

Code en richtlijnen

MissieNederland volgt het “Advies van de commissie code Goed Bestuur voor Goede Doelen” o.l.v. Herman Wijffels, gepubliceerd in juni 2005 door VFI.

MissieNederland hanteert de “Gedragscode voor leidinggevendenden in kerken, gemeenten en organisaties” gepubliceerd in juli 2006 door SGL.

Wet op bescherming persoonsgegevens (Wbp)

Op grond van het vrijstellingsbesluit Wbp BWBR0012461, hoofdstuk 2, artikel 3 is MissieNederland niet aangemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens.

Statutenwijziging

Gedurende het verslagjaar zijn de statuten niet gewijzigd.

1.2 Bestuur Stichting MissieNederland

Vergaderingen bestuur Stichting MissieNederland

In deze periode vergaderde het bestuur vijf keer: 3 maart, 21 april, 16 juni, 8 september en 8 december. De agendacommissie, die wordt gevormd door voorzitter, vicevoorzitter en secretaris, bereidt de vergaderingen voor. Zij stelt in nauw overleg met de directie de conceptagenda voor de bestuursvergadering vast en bereidt (zo nodig) de stukken voor. De directie levert de overige vergaderstukken aan.

Bestuurswijzigingen

Na de bestuursvergadering van 8 december zijn volgende bestuursleden afgetreden:

- de heer Ds. Willem Smouter, voorzitter;
- de heer Bert de Jong, algemeen bestuurslid;
- mevrouw Karin Somhorst-Smit, algemeen bestuurslid.

De heer Jaap van de Poll is benoemd tot voorzitter.

Mevrouw Laura Dijkhuizen-Gast is benoemd tot vicevoorzitter.

Het aantal bestuursleden komt hierdoor op zeven. Artikel 6.1 van de statuten bepaalt dat negen bestuursleden gewenst is. Het bestuur verwacht begin 2017 nieuwe bestuursleden te aan te stellen.

Bestuurssamenstelling

De bestuurssamenstelling per 31 december 2016 is als volgt.

Voorzitter	De heer Ing. J. (Jaap) van de Poll MA Zwolle	Pastor algemene zaken Vrije Evangelisatie Zwolle (VEZ) Lid Board of Directors SEMILA (Seminario Intercultural Latin America), Riobamba Ecuador
Secretaris	De heer J.R. (Rolf) Sloots MGM Emmen	Manager Ontwikkeling, Beleid en Directiestaf Gemeente Emmen Volwassenenpastor Vrije Baptistengemeente Emmen
Vicevoorzitter	Mevrouw L.W. (Laura) Dijkhuizen-Gast Soest	Coördinator en docent opleiding Missionair Werk binnen het Evangelisch College Gastdocent ETF Leuven en Baptistenseminarium Voorzitter bestuur stichting Sarinha
Lid	De heer Drs. B. (Bertus) Tichelaar Hilversum	Manager Evangelische Omroep
Lid	De heer A. (Lex) Klein Haneveld Zwolle	Secretaris Stichting Filadelfia Zending
Lid	Mevrouw I. (Inge) Verhoef-Postma Groningen	Directeur Arab Vision Nederland en internationaal
Lid	De heer lt.-kolonel J. (John) den Hollander Almere	Financieel Secretaris Leger des Heils Nederland, Tsjechië, Slowakije

Vergoeding bestuursleden

Behalve een vergoeding voor gemaakte (reis)kosten ontvangen de bestuursleden geen bezoldiging.

Directieverslag 2016

1.3 Inleiding

Voorwoord

Het was een turbulent jaar voor MissieNederland. Vooral natuurlijk door de ingrijpende reorganisatie die vóór de zomervakantie doorgevoerd werd, waarbij we afscheid moesten nemen van zeven gewaardeerde collega's. Hiertoe is besloten om beter aan te sluiten bij de veranderde omstandigheden (netwerksamenleving), de organisatie financieel duurzamer te maken en nog meer nadruk te leggen op de 'core business' van MissieNederland, namelijk verbinden, ondersteunen en inspireren. Daarom zijn er niet alleen maar mensen weggegaan, maar hebben we twee nieuwe netwerkpartners als relatie-managers erbij gekregen. Daarmee kwam een lang gekoesterde droom dichterbij: meer capaciteit voor relaties met gemeenten enerzijds en persoonlijke deelnemers anderzijds.

De reorganisatie was een 'logische' stap in een lang proces dat eigenlijk al in 2011 begonnen is toen de Evangelische Alliantie een andere (missionaire) koers inzette. Daarmee kwam een fusie met de Evangelische Zendingsalliantie dichterbij. In 2013 kwam die lang verwachte fusie ook inderdaad tot stand. De volgende stap was de nieuwe naam in 2015: MissieNederland. Hiermee werd zending, Integral Mission (vgl. Lausanne: de hele kerk brengt het hele evangelie aan de hele wereld) in het hart van de beweging gezet.

In 2015 hebben we samen met de stakeholders een nieuw visiedocument opgesteld dat richting geeft aan de plannen en activiteiten van de organisatie. Daarin werden de contouren van de nieuwe organisatie, die nodig was om de plannen uit te voeren, eigenlijk al zichtbaar. Het was duidelijk dat de focus nog meer op relatiemanagement en communicatie moest komen te liggen. De structurele financiële inkomsten hebben dit proces versneld.

Na de reorganisatie zijn we weer klaar voor de toekomst, waarin het er nog meer op aan zal komen om krachten te bundelen en focus aan te brengen. Alleen ga je sneller, maar samen kom je verder.

Visie en Missie

Onze droom is dat de Kerk in Nederland weer een beweging van volgelingen van Jezus Christus is die in woord en daad en in wijk en wereld getuige is van haar Koning. Het is duidelijk dat dit verlangen bij veel kerken en christenen leeft. Het zoeken naar vernieuwing en naar 'meer van de Geest', maar ook allerlei missionaire en diaconale initiatieven komen hieruit voort.

MissieNederland wil deze beweging bevorderen en dienen door kerken en organisaties met elkaar te verbinden, ze te ondersteunen en te inspireren om samen getuigen te zijn van Jezus Christus in wijk en wereld en discipelen te maken van alle naties.

Concreet wordt dit zichtbaar in (indicatoren):

- een aanstekelijke en getuigende **levenswijze van christenen**;
- duurzame, inclusieve, relevante en uitnodigende **gemeenschappen** (kerken en organisaties);
- krachtige **netwerken** van kerken en bedieningen/organisaties die samenwerken en meewerken aan een missionaire kerk;
- missionaire en diaconale **initiatieven** in Nederland en ‘tot aan de einden der aarde’.

1.4 Activiteiten 2016

Bovengenoemde doelstellingen bereiken we door kerken en organisaties te verbinden, te ondersteunen en te inspireren, kortom door te netwerken en te communiceren. Netwerken is onze modus operandi. Daarbij richten we ons op 4 aandachtsgebieden die corresponderen met bovengenoemde indicatoren. Bij ieder aandachtsgebied noemen we hierna de belangrijkste activiteiten.

Missionaire levensstijl

Een kerk is net zo missionair als haar leden missionair zijn. Discipelschap is daarom het startpunt van missionair kerk zijn. Ga dan heen en maakt alle volken tot mijn discipelen, zei Christus tegen zijn discipelen. De grote en principiële opdracht van de kerk is discipelen maken: discipelen die weer discipelen maken. Maar hoe doe je dat vandaag in een geseclariseerde context? Hoe help je jongeren om Jezus te leren kennen en Hem te gaan volgen? Hoe help je gelovigen om staande te blijven in een wereld die niets meer van Jezus Christus wil weten? Hoe rust je ouders en leiders toe om discipelen te maken en hun te leren dat ze zich moeten houden aan alles wat Christus ons opgedragen heeft (Mattheus 28:20)?

We zien dat veel organisaties en kerken hiermee bezig zijn: van zendingsorganisaties tot studentenverenigingen. Er is een groeiend besef dat om de Kerk te veranderen je moet beginnen bij de harten van mensen, jong en oud, en dat je daarvoor niet opnieuw het wiel hoeft uit te vinden, maar dat er veel ervaring en expertise aanwezig is in de Kerk.

Activiteiten

- **Masterclass over Discipelschap en Geld (15 januari)**
Dr. Andres Panasiuk (Argentinië) gaf een inspirerende masterclass over omgaan met geld voor predikanten en kerkleiders. Deze bijeenkomst was een vervolg op een eerder gehouden studiemiddag over ‘Discipelschap en Geld’ en was georganiseerd in samenwerking met één van onze deelnemers, nl. de stichting Encour. Zo’n 40 mensen waren aanwezig en luisterden geboeid naar Dr. Panasiuk. Het liet zien dat het thema belangrijk is voor voorgangers, maar dat er ook een grote verlegenheid is om het aan te spreken. Tijdens de bijeenkomst werden daarvoor praktische handvatten geboden.
- **Rondom het Kind conferentie (12-13 februari)**
De tweejaarlijkse Rondom het Kind Conferentie rond het thema ‘EXCE!!ENT’ trok ruim 850 bezoekers. Namens MissieNederland coördineerde Dorina Nauta in de organiserende werkgroep waarin diverse (jeugd)organisaties participeren, het intensieve workshop-programma voor de conferentie. Voor veel ouders, kinderwerkers, leerkrachten en kerkleiders is het iedere keer weer een inspirerend, opbouwend en bemoedigend evenement waarbij ze veel meekrijgen om ‘thuis’ weer mee aan de slag te gaan.

- **INNOV8-ontmoeting op de Wittenberg over 'Diversiteit' (2 april)**
Ontmoeting van INNOV8-netwerk ism de Jeugdwerkers Opleiding de Wittenberg. Len Kageler was hoofdspreker en sprak over jeugdwerk in multi-culti samenleving. Hij is internationale onderzoeker in New York. De ontmoeting stond hiermee in verbinding met de internationale jeugdwerkonderzoek conferentie (IASYM) diezelfde week in Amsterdam. Er waren ongeveer 30 jeugdwerkers en er is in de diepte gepraat over hoe je omgaat met diversiteit en kansen in multireligieuze samenleving.
- **Micha zondag (16 oktober)**
Het thema voor de Micha Zondag op 16 oktober 2016 was 'Buigen om recht te doen' n.a.v. Micha 6:8, de kerntekst van het Micha netwerk. Naast een bestuursfunctie in Micha Nederland hebben we ook een rol als penvoerder van de Micha Zondag werkgroep. Samen met de leden van de werkgroep is een kerkenpakket gemaakt met promotiemateriaal en preekschetsen, kinder- en tienermateriaal, dat gedownload kan worden van de Micha Nederland website. Steeds meer lokale gemeenten van verschillende denominaties doen mee en thematiseren zo sociale gerechtigheid en duurzaamheid in de diensten. De werkgroep wordt geleid door ds. Rijn de Jonge.
- **Studiedag Re-search & Re-act (10 november)**
In samenwerking met de CHE, HGJB, PThU, JOP en het Praktijkcentrum werd voor de 4e keer deze inspirerende studiedag georganiseerd, waar twaalf onderzoekers (6 WO en 6 HBO) op het gebied van (missionair) jeugdwerk, geloofsopvoeding en kerk hun bevindingen presenteren en in gesprek gaan met mensen uit de praktijk. De dag die gehouden werd aan de Christelijke Hogeschool te Ede trok 105 jeugdwerkers, predikanten en studenten Theologie. 64% van hen beoordeelde de dag met goed en heel goed.
Met Re-search & Re-act verbindt MissieNederland professionals in het jeugdwerk met elkaar en met de onderzoekers. Jeugdwerkers worden zo geïnspireerd om hun weg te vinden in een steeds veranderende wereld en jeugdcultuur met als doel om kinderen, jongeren en hun ouders uit te dagen tot een levende relatie met Jezus Christus.

Netwerken

Naast de activiteiten die we (mede) organiseren doen we mee in talloze netwerken die regelmatig bijeenkomen om kennis te delen en activiteiten op elkaar af te stemmen.

We noemen:

- INNOV8 - netwerk van en voor professionele jeugdwerkers;
- Rndom het Kind - netwerk van kinderwerkers;
- Micha Nederland - netwerk van kerken en organisaties m.b.t. gerechtigheid;
- Kampaanbieders - werkgroep/netwerk van kampaanbieders;
- International Association for the Study of Youth Ministry (IASYM);
- RealExperts netwerk rond huwelijk, relaties en seksualiteit - o.a. mho op de huwelijkszondag;
- Veritas Forum - organiseert debatavonden op universiteiten rond ethische en sociale kwesties.

Missionaire gemeenschapsvorming

Geloven kun je nooit alleen. Verbonden met Christus wordt je ook verbonden met andere gelovigen. Naast onderwijs, toerusting, discipelen maken is gemeenschapsvorming dan ook de tweede pijler van missionair kerk zijn. Dat kan in de vorm van gemeenten maar ook in de vorm van bedieningen of organisaties waarin discipelen samenwerken om zout, licht en een stad op een berg te zijn, in hun omgeving en in de wereld: gemeenschappen die inclusief zijn, aantrekkelijk, uitnodigend, vrijmoedig, uitgaand en duurzaam.

We zien dat er op dit gebied veel in beweging is. De context waarin gemeenschappen functioneren is grondig veranderd en verandert voortdurend. In deze 'ondertussenheid' wordt er druk gepionierd en vernieuwd.

Activiteiten

- **Expertmeeting Zending en Kerkelijke Pioniers (29 februari)**
De brainstorm/inventarisatiemiddag, waarbij missionaire pioniers in Nederland en leiders van zendingsorganisaties rond de tafel zaten, trok 20 deelnemers. Doel van de middag was om samen na te denken hoe zending "over zee" ook gestalte kan krijgen binnen de verschillende gemeentestichtingsprojecten. Waar liggen de behoeftes? Hoe kunnen we elkaar versterken? De uitkomst van de bijeenkomst is dat zendingsorganisaties meer betrokken worden bij hoe kerken zich missionair ontwikkelen.
- **Studiedag Vrouwenetwerk + lunchmeetings (8 maart)**
Op 8 maart, Internationale Vrouwendag, vond een studiedag plaats over 'Gedeeld Leiderschap' met als sprekers Dr. Almatine Leene en Dr. Maarten Verkerk. Naast allerlei workshops was er ook een interactieve paneldiscussie met oa. ds. Willem Smouter en dhr. Ruben Flach. Er waren zo'n 65 deelnemers, zowel mannen als vrouwen. Deze dag werd georganiseerd door het netwerk 'Vrouwentheologen' binnen MissieNederland, dat ook regelmatig inspirerende lunchbijeenkomsten en intervisiegroepen organiseert voor vrouwelijke theologen. Het netwerk draagt zo bij aan het gesprek over de rol van vrouwen in evangelische gemeenten.
- **Inspiratiebijeenkomst Kerklab (11 maart)**
Vrijdag 11 Maart 2016 was Kerklab te gast bij het Westland Netwerk. MissieNederland heeft de bijeenkomst voorbereid en begeleid. Met een twintigtal organisaties en kerkgenootschappen hebben we die dag geluisterd naar de verhalen van het Westland Netwerk, deelgenomen aan een mini-BBB (Bidden, Bijbellezen en Biertje), naar elkaar geluisterd en gebeden, goede vragen gesteld inclusief sterke antwoorden en natuurlijk heerlijk gegeten met elkaar.
Twee studenten van de CHE hebben ons geholpen tijdens de voorbereiding, Niels Stolper en Wessel Nijholt. Wessel: "Het was leerzaam en inspirerend om zoveel gedreven mensen van verschillende kerkelijke achtergronden bij elkaar te zien om te leren van en met elkaar. Erg boeiend om te zien hoe een initiatief als het Westland Netwerk is uitgegroeid tot zo'n betekenisvol netwerk in de regio, waar de impact op zowel het leven van de jonge mensen evenals de leiders enorm is". "Er wordt hier dan ook echt gepionierd met kerk en christen zijn in een context waar dat niet gemakkelijk is. Al met al was het een enerverende, leerzame en bemoedigende dag", aldus Niels.

- **Expertmeetings over evalueren van missionaire vernieuwing (voor de zomer)**
Diverse hearings met 15-20 deelnemers over het meten van de impact van missionaire pioniersprojecten in de eerste helft van het jaar. Op dit moment wordt gewerkt aan een instrument dat kerken kan helpen hun beleid op dit gebied te concretiseren en te verbeteren.
- **Integral Mission Symposium (29 september)**
Missionair kerk-zijn kan niet anders dan op een integrale manier. Bij 'integral mission' gaan zending en diaconaat, evangelisatie en sociale actie niet alleen hand in hand, maar vloeien ze in elkaar over. Naar aanleiding van twee publicaties uit Nederland, nl. 'De spelende kerk' van Cors Visser en 'The Church is boring, if not relevant' van Moses Alagbe kwam het tot een boeiende discussie met twee missionaire pioniers in Nederland: Jurjen ten Brinke en Bettelies Westerbeek. Er waren meer dan 90 mensen aanwezig uit zendingsorganisaties en kerken.

Netwerken

- Kerklab - netwerk van missionaire pioniers uit kerken en organisaties.
- Werkgroep gebedsnetwerken.
- Netwerk Vrouwentheologen.
- Netwerk Fondsenwervers.
- Netwerk Bezinning Profetie en gemeente.
- Werkgroep LHBTers in gemeente en organisatie.
- NIFERT - Netherlands Institute for Evangelical and Reformation Theology (voorheen CERT).
- City to City Europe - Europees netwerk van gemeentestichters.

Missionaire Eenheid en Samenwerking

Christus bad dat zijn volgelingen één zouden zijn, opdat de wereld gelooft dat Hij door God gezonden is (Johannes 17:21). Christelijke eenheid is zo een missionair getuigenis op zichzelf. Bovendien hebben we elkaar in een tijd van onzekerheid en zoeken naar nieuwe wegen in een post-christelijke context meer nodig dan ooit. In Afrika zeggen ze dan: alleen ga je sneller, maar samen kom je verder.

We zien hoe er in een individualistische samenleving gezocht wordt naar verbinding op thema's die ons allemaal raken zoals godsdienstvrijheid, gerechtigheid en omgaan met secularisatie, maar ook hoe we samen het getuigenis over Jezus Christus handen en voeten kunnen geven. Daarbij worden muren afgebroken, bruggen gebouwd en relaties versterkt.

Activiteiten

- **IDEAZ (4 nummers)**
In 2016 zijn 4 nummers verschenen van het "Praktijkblad van MissieNederland over geloven en missionair kerk-zijn in binnen en buitenland" met als thema's: Angst (1), Christelijke Spiritualiteit (2), Leiderschap (3) en Organisatie 3.0. Het magazine wordt verstuurd naar 170 organisaties, 230 gemeenten en 895 betalende abonnees. Vooral op het eerste thema en het laatste hebben we veel reactie gekregen en deze nummers hebben publiciteit gekregen in de christelijke media. Artikelen worden regelmatig gebruikt door kerkenraden voor bezinning.

- **Week van Gebed (17-24 januari)**

De gebedsbeweging groeit en de samenwerking met de Raad van Kerken wordt sterker. In 2016 meldden zich ruim 135 gebedslocaties aan via de website. Naast het materiaal voor organisatoren van bijeenkomsten, volwassenen, kinderen en tieners was er ook een gebedsarmbandje beschikbaar. Hiervan zijn er 10.000 stuks verkocht. Het thema was: Het woord is aan jou, naar aanleiding van 1 Petrus 2:9-10. De Prayer Night voor jongeren trok meer dan 1.000 jongeren op zo'n 30 locaties. Door de EO werd een oecumenische openingsdienst uitgezonden vanuit de grote kerk in Maassluis.

De Week van Gebed is algemeen bekend onder christenen en tijdens deze week is er bij diverse christelijke media aandacht voor. Dit jaar was er veel publicatie en zichtbaarheid door samenwerking met o.a. ND, GNR en EO.

Samen met Agapè hebben we de app IPray2Day overgenomen van ds. Ron van der Spoel. Deze app zal in de toekomst ook ingezet worden voor de Week van Gebed.

- **In Vrijheid Verbonden (25 januari)**

Op 25 januari vond in Tivoli-Vredenburg een mooie bijeenkomst van In Vrijheid Verbonden plaats in aanwezigheid van Prinses Beatrix. Voorafgaand daaraan was er een interkerkelijke (christelijke) gebedsbijeenkomst in de Dom en met vertegenwoordigers van andere geloofsgemeenschappen liepen we in een pelgrimstocht naar Tivoli-Vredenburg waar de bijeenkomst gehouden werd. Tim van Wijngaarden (Timzingt) verzorgde een 'christelijk' item. Uit ons netwerk waren verschillende vertegenwoordigers aanwezig die enthousiast waren over de mooie bijeenkomst die verbinding wil leggen tussen Christenen, Joden, Moslims, Hindoes en Boeddhisten met het oog op de cohesie in de samenleving.

- **Voor- en najaarsoverleg met Kerkgenootschappen (22 maart en 18 september)**

In 2016 kwamen de deelnemende kerkgenootschappen (Unie van Baptistengemeenten, Alliantie van Baptisten en CAMA gemeenten, Verenigde Pinkster en Evangelie gemeenten, Rafaël Nederland, Kerk van de Nazarener, Leger des Heils en Zendingsdiaconessen) tweemaal bij elkaar in Driebergen. Tijdens de eerste bijeenkomst stond de samenwerking met de Raad van Kerken centraal, bij de tweede hebben we vooral gesproken over de representatietaken van de EO en de impact van de EW(Evangelisch Werkverband)-conferentie There is More. Bij deze bijeenkomsten zijn overigens ook vertegenwoordigers uit andere kerkgenootschappen (CGK, PKN, NGK, Vergadering) aanwezig.

- **Congres "De ondertussenheid voorbij" (2 juni)**

Het thema voor het jaarlijkse congres van MissieNederland, dat op 2 juni gehouden werd in Doorn, borduurde voort op het thema van de 'ondertussenheid' uit 2015. Organisatieadviseur Jeroen Geelhoed (Geelhoed&Samhoud Consultancy) daagde de ruim 170 bezoekers uit hun organisatie en kerk te doordenken in het licht van de netwerksamenleving. Daarnaast waren er nog vijf flitsende presentaties van inspirerende voorbeelden en 'best practices'. TEAR luisterde het geheel op met 'Justice', een fairtrade ijscokeur om aandacht te vragen voor de Justice Conference later in het jaar.

- **Bijeenkomsten van de Lausanne beweging (augustus en oktober)**

MissieNederland heeft twee grote conferenties bijgewoond van de beweging die in 1974 door Billy Graham in het leven is geroepen en waarvan Dr. John Stott een belangrijke voorman was. Dorina heeft de Lausanne Young Leaders Group Conferentie 2016 bijgewoond in Jakarta van 3 tot en met 11 augustus. De Nederlandse delegatie telde nog vier jonge leiders uit Nederland en het is als heel inspirerend ervaren. Verschillende lijntjes zijn in Nederland uitgezet om hier vervolgens aan te geven.

Martin woonde van 25-27 oktober in New York met een groep van 26 Nederlandse stadspioniers de Lausanne International Movement Day Global Cities conferentie bij. Ze keerden terug met enthousiaste verhalen en de groep gaat dit nu uitwerken.

- **Dialog met RKK en studiedag (4 november)**
De serie dialooggesprekken die MissieNederland samen met de VPE 4 jaar lang hebben mogen voeren werd op 4 november afgesloten met een symposium dat als thema had: Kansen voor Evangelisatie. Hoofdspreker op deze dag was dr. Jelle Creemers van de Evangelische Theologische Faculteit in Leuven. Co-referenten waren Msgr. Gerard de Korte en ds. Willem Smouter. Er waren zo'n 60 aanwezigen bij de inspirerende bijeenkomst in Nieuwkuijk.
- **Kerkproeverij campagne (23 september)**
Op 23 september sprak Michael Harvey van de Back to Church Sunday campagne bij een vergadering van de Raad van Kerken. Hieruit werd een campagne geboren met de naam 'Kerkproeverij'. Deze campagne, die kerk-breed (van katholiek tot pinkster) wordt gedragen, heeft tot doel om kerken te helpen niet alleen maar 'welcoming' of gastvrij te zijn, maar juist haar leden toe te rusten om 'invitational' oftewel uitnodigend te zijn. De EO en de KRO/NCRV zetten hun media-capaciteit hieronder. In 2017 zal de campagne gelanceerd worden. Het hoogtepunt van de campagne ligt dan rond de 'startzondag' in september. Deze campagne is een schitterend voorbeeld van interkerkelijke missionaire samenwerking.
- **Fondsenwerversnetwerk (25 oktober)**
Topspreker, superinspirator en entertainer Jan van Setten sprak op de netwerkbijeenkomst voor fondsenwervers op 25 oktober, georganiseerd bij IFunds in het Smart Data Center te Nieuwegein over 'Grenzeloos fondsenwerven?!' De bijeenkomst was gratis voor deelnemers. Niet-deelnemers moesten € 35 voor deze topmiddag betalen. De 82 aanwezigen werden op een onderhoudende manier uitgedaagd om niet in problemen maar in mogelijkheden te denken.
- **Rondetafelgesprek Goed werkgeverschap (1 november)**
Vanwege te weinig aanmeldingen werd de inspiratiedag omgezet in een 'rondetafelgesprek' bedoeld voor directeurs, HRmanagers en kerkleiders, Uiteindelijk zat de zaal bij MissieNederland toch vol met een kleine 40 deelnemers. Hoofdspreker was Dr. Tom van den Belt die bij deze gelegenheid zijn nieuwste boek, 'Christelijk Management volgens de Regel van Benedictus' presenteerde
- **Gesprekken met koepelorganisaties**
In 2016 is er verder gesproken met Prisma, NZR en RvK over verdergaande samenwerkingen. We verwachten in 2017 volgende stappen hierin met elkaar te zetten.

Netwerken

- World Evangelical Alliance (WEA) en European Evangelical Alliance (EEA).
- Lausanne Committee for World Evangelization.
- Nederlands Christelijk Forum.
- In Vrijheid Verbonden (vice voorzitterschap).
- Christelijke coalitie (NZR, RvK, Prisma, SKIN en MNL).
- Christelijk Sociaal Congres.

Missionaire Presentie

De spits van missionair kerkzijn ligt in de presentie van de Kerk en van christenen in deze wereld. “Jullie licht moet schijnen voor de mensen, opdat ze jullie goede daden zien en eer bewijzen aan jullie Vader in de hemel”, zei Jezus tegen Zijn discipelen en hij stuurde hen er op uit om de zieken te genezen en te verkondigen dat het Koninkrijk van God nabijgekomen was (Luk.10). Daad en woord horen onlosmakelijk bij elkaar. We noemen dat Integral Mission.

We zien dat de participatiesamenleving en de vluchtelingenstroom nieuwe en prachtige kansen biedt voor de kerk om Gods liefde te laten zien en dat kerken en organisaties daar ook op allerlei manieren en in allerlei samenwerkingsverbanden handen en voeten aan te geven. Tegelijkertijd creëert de internationale situatie grote uitdagingen op het gebied van zending en hulpverlening, zoals bijvoorbeeld in het Midden Oosten, die alleen samen het hoofd geboden kunnen worden.

Activiteiten

- **Projectfinanciering (door het jaar heen)**
Door bemiddeling van MissieNederland zijn 66 projecten van 33 deelnemers en hun buitenlandse partners geholpen door EO Metterdaad met gemiddelde van € 30.704 per project. In totaal werd er voor deze projecten € 2,026 miljoen ingezameld. Met deze steun konden in de landen waar deze organisaties werkzaam zijn talloze projecten uitvoeren om mensen in nood te helpen en zo getuige te zijn van Gods liefde.
Eén van de succesvolle manieren waarop deelnemers geholpen worden is door middel van goed bezochte en hooggewaardeerde spreekuren, waardoor de kwaliteit van de projecten is verbeterd. Pitches leverden 3 mooie tv-projecten op die in totaal ongeveer € 700.000 opbrachten.
- **Missionaire Oriëntatieklas (21 januari)**
De Missionaire Oriëntatieklas voor mensen die belangstelling hebben om naar het buitenland te gaan voor missionair-diaconaal werk werd bezocht door 6 deelnemers en werd gehouden in Driebergen.
- **Betrokkenheid Troef (22 januari)**
Het Knooppunt Kerken en Armoede, waarin wij als MissieNederland participeren, organiseerde in Houten een inspiratie dag met prof. dr. Herman Noordegraaf en prof. dr. Erik Borgman. Leiding van de dag was in handen van Vincenza la Porta. Tijdens de bijeenkomst werd de bundel ‘Betrokkenheid Troef’ gepresenteerd waarin 70 succesvolle en representatieve plaatselijke en regionale diaconale initiatieven aan het woord komen. De dag werd afgesloten met een boeiende paneldiscussie.
- **Hoop voor de Kerk in Syrië en Irak campagne (januari tot juni)**
Deze campagne op initiatief van Open Doors, de Raad van Kerken en MissieNederland werd op 4 juni officieel afgesloten met een indrukwekkende bijeenkomst in de Syrisch Orthodoxe kerk in Amsterdam (Moeder Gods Kerk aan de Keizersgracht). Op 7 juni werd uiteindelijk een petitie aangeboden aan de Tweede Kamer Commissie voor Buitenlandse Zaken namens de Raad van Kerken, MissieNederland, SKIN, Open Doors, Kerk in Actie, Kerk in Nood, de EO en het ND. Voorzitter mevr. Eijsink (PvdA) nam de petitie in ontvangst. Verder waren vertegenwoordigers aanwezig van de VVD, SP, CU, SGP en CDA.
Tijdens Opwekking op zaterdag 14 juni werd op het hoofdpodium ten slotte een Late Night Seminar gehouden over de situatie van de kerken in Syrië en Irak waarbij zo’n 800 bezoekers aanwezig waren.

- **WereldEXPO tijdens Opwekking conferentie (13-16 juni)**
Meer dan 100 organisaties hebben zich tijdens Opwekking gepresenteerd bij de WereldExpo, het Mission Plaza en de Mission Boulevard. Ruim 15.000 bezoekers trokken langs de stands en experience-tenten en lieten zich inspireren, ondersteunen en bemoedigen om een getuige te zijn in wijk en wereld.
- **Presentatie Armoedeonderzoek 2016 (28 oktober)**
Het Knooppunt Kerken en Armoede presenteerde op 28 oktober in het landelijk dienstencentrum van de Protestantse Kerk in Nederland het Armoedeonderzoek 2016. Aan dit onderzoek hebben alle kerkgenootschappen van MissieNederland meegedaan. Helaas kon staatssecretaris Klijnsma zelf het onderzoek niet in ontvangst nemen. In haar plaats kwam mevrouw Christien Bronda, directeur van Participatie en Decentrale Voorzieningen van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Het verslag laat zien dat armoede is toegenomen in de perceptie van de kerk, maar dat ondanks de krimp meer kerken in de afgelopen jaren véél meer aan armoedebestrijding hebben gedaan en doen.
- **Lustrumviering Schuldhulp Maatje Nederland (17 februari)**
Op woensdag 17 februari werd het eerste lustrum van Schuldhulp Maatje Nederland gevierd in Leiden in aanwezigheid van Koningin Maxima. Als lid van het bestuur was Jan aanwezig bij een gesprek in kleine kring met de Koningin en verder vervulde hij een rol als vertegenwoordiger van de evangelische beweging in de plenaire bijeenkomst in de Hooglandkerk.
- **Netwerkontbijt over Impact (30 november)**
Op 30 november was er een mooie Netwerkbijeenkomst over Impact en het meten daarvan georganiseerd. Het was een ontbijtssessie met Neline Boers over 'Hoe meet ik mijn impact?'. Er waren 7 organisaties present waaronder Wycliffe, Interserve, OM en JmeO. Het was een goede sessie die zeker een vervolg gaat krijgen.

Netwerken

- Werkgroepen Islam, Oosterse Religies, Business as Mission (BAM).
- Midden Oosten Beraad en China Beraad.
- Schuldhulpmaatje Nederland (B-lid: oprichters en kerken).
- Loving & Serving Muslims.
- Membercare Nederland.
- MK Focus.
- EEMA.
- KEP (Kerk in Actie, EO, EO-Metterdaad, Prisma).
- Missionair Adviescentrum.

1.5 Werkorganisatie

De grote verandering binnen MissieNederland is de functieverandering van alle medewerkers, inclusief directie. Het belangrijkste voor MissieNederland, om haar missie uit te voeren, is de samenwerking met het netwerk. Het goed onderhouden van contacten met de deelnemers is daarin cruciaal. Om die reden bestaat er binnen MissieNederland één functie voor alle medewerkers: de relatiemanager. Hierin is in capaciteit uitgebreid om het netwerk beter te bedienen. De backoffice activiteiten zijn geminimaliseerd en waar zinvol zijn deze activiteiten uitbesteed.

Jan Wessels en Adri Veldwijk zijn in de nieuwe organisatie senior relatiemanager en daarnaast zijn ze samen verantwoordelijk voor het gehele beleid van MissieNederland. Jan Wessels als algemeen secretaris en Adri Veldwijk als zakelijk directeur. In overleg met het bestuur zijn de taken en verantwoordelijkheden onderling verdeeld en vastgelegd in het directiereglement en nieuwe functiebeschrijving. De relatiemanagers zijn verantwoordelijk voor de kerngebieden en de bijbehorende deelnemers en activiteiten die zijn vastgelegd in een nieuwe functiebeschrijving.

Samenstelling staf per 1 januari:

Jan Wessels	Senior relatiemanager, algemeen secretaris (1 fte)
Adri Veldwijk	Senior relatiemanager, zakelijk directeur (0,8 fte)
Martin de Jong	Relatiemanager missionaire gemeenteopbouw (0,42 fte)
Arjan Schoemaker	Beleidsmedewerker integral mission (0,8 fte), tot 1 augustus
Egbert Bramer	Relatiemanager speciale projecten (1 fte)
Dorina Nauta-de Goort	Relatiemanager discipelschap en jeugd (0,9 fte)
Jantine Smits	Coördinator communicatie & relatiebeheer (1 fte), tot 1 augustus
Peter de Leeuw	Financieel medewerker (1 fte), tot 1 augustus
Corina Nsengimana	Senior projectmedewerker & vormgever (0,74 fte), tot 1 oktober
Geertruida Otten	Officemanager (0,53 fte), tot 1 augustus
Suzanna Blackmore	Relatiemanager Media & Communicatie (0,8)
Tina de Vries	Projectmedewerker (0,58 fte), tot 1 april
Thea van de Hengel	Administratief medewerker (0,21 fte), tot 1 augustus

Annemieke van den Berg en Jonathan Zeijl zijn op 1 september 2016 in dienst gekomen als respectievelijk Relatiemanager Integral Mission en Relatiemanager Netwerken (lokale kerken en gemeenten, professionele & persoonlijke deelnemers).

Samenstelling staf per 31 december:

Jan Wessels	Senior relatiemanager, algemeen secretaris (1 fte)
Adri Veldwijk	Senior relatiemanager, zakelijk directeur (0,8 fte)
Martin de Jong	Relatiemanager missionaire gemeenteopbouw (0,42 fte)
Annemieke van den Berg	Relatiemanager integral mission (0,8 fte), vanaf 1 september 2016
Egbert Bramer	Relatiemanager speciale projecten (1 fte)
Dorina Nauta - de Goort	Relatiemanager discipelschap en jeugd (0,9 fte)
Jonathan Zeijl	Relatiemanager netwerken (0,7 fte), vanaf 1 september 2016
Suzanna Blackmore	Relatiemanager Media & Communicatie (0,8 fte)

Op 1 januari was het aantal fte 8,88.

Op 31 december was het aantal fte 6,42.

Er waren over geheel 2016 15 werknemers in dienst met een gewogen fte van 8,19.

Op 1 januari 2017 heeft Suzanna Blackmore MissieNederland verlaten en deze functie is per 1 januari 2017 ingevuld door Jan Willem Janse.

Arbeidsvoorwaarden

De stichting volgt de CAO Welzijn & Maatschappelijk Dienstverlening voor de (aanvullende) secundaire arbeidsvoorwaarden voor zover deze niet zijn opgenomen in de arbeidsovereenkomsten en het eigen personeelshandboek.

Datasecurity

MissieNederland werkt volledig 'in de cloud' en heeft geen eigen dataservers. MissieNederland maakt, uitsluitend via beveiligde SSL-verbindingen, gebruik van Office365 (Microsoft), Reelezee on-line boekhoudpakket (Reelezee), GoogleApps (Google) en CRM van Procurios. De dataopslag en -security is de verantwoordelijkheid van respectievelijk Microsoft, Reelezee, Google en Procurios. Een 'datalek' zoals gedefinieerd door de Autoriteit Persoonsgegevens, heeft zich binnen MissieNederland niet voorgedaan.

Nevenfuncties directie

Jan Wessels:

- Predikant van de Christelijke Gereformeerde BethelKerk in Veenendaal.
- Adviseur van Deputaten Evangelisatie van de Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland.
- Bestuurslid Stichting Leerstoel 'De kerk in de context van de Islam' (en namens die stichting ook lid van het Curatorium van de voornoemde leerstoel aan de Vrije Universiteit te Amsterdam) namens MissieNederland.
- Lid Raad van Toezicht van het Christelijk Sociaal Congres namens MissieNederland.
- Lid van de Ledenraad van de Evangelische Omroep namens de Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland.
- Lid Raad van Toezicht en Advies van Veritas namens MissieNederland.
- Penningmeester Intercultural Church Plants - ICP Netwerk namens MissieNederland.
- Bestuurslid van Stichting Micha.
- Bestuurslid European Evangelical Alliance namens MissieNederland.
- Bestuurslid Netherlands Institute for Evangelical and Reformation Theology (voorheen CERT) - namens MissieNederland.
- Vice-voorzitter landelijk interreligieus platform In Vrijheid Verbonden namens MissieNederland.
- Bestuurslid van de vereniging Schuldhulpmaatje Nederland namens MissieNederland.
- Lid Committee van Aanbeveling VBOK namens MissieNederland.

Het betreft in alle gevallen onbezoldigde functies, behalve de dagvergoeding voor de Ledenraad van de EO.

Adri Veldwijk:

- Lid Raad van Advies Motivo B.V.
- Secretaris stichting OREON namens MissieNederland.
- Penningmeester Micha bestuur per 1 januari 2017.

Het betreft in alle gevallen onbezoldigde functies.

1.6 Financiën

Deze paragraaf geeft een toelichting op de financiën over het kalenderjaar 2016. Het negatief resultaat van € 144.367 is € 105.559 lager dan begroot.

De belangrijkste redenen hiervoor zijn:

- € 79.021 minder inkomsten (10%) dan begroot;
- € 26.538 meer kosten (3,2%) dan begroot, door de (eenmalige) reorganisatiekosten.

Voor het doorvoeren van de reorganisatie is door het bestuur op 21 april 2016 goedkeuring verleend met een andere begroting voor 2016 dan in de jaarrekening van 2015 is gepubliceerd. Voor het jaarverslag hanteren we de gepubliceerde begroting.

Baten

De baten zijn € 79.021 (10%) lager dan begroot. Hieronder de toelichting.

- De deelnemersbijdrage van € 284.775 was € 16.825 (5,6%) lager dan begroot. Dit komt voornamelijk door de lagere inkomsten uit de bijdrage van deelnemende organisaties. We zien dat meer organisaties moeite hebben om de deelnemersbijdrage te voldoen. Er is een voorziening genomen van € 7.533 op dubieuze vorderingen zodat de deelnemersbijdrage € 24.358 (10,1%) lager is dan begroot. In vergelijking met 2015 was de deelnemersbijdrage van organisaties 4,5% lager.
- Fondsenwerving laat t.o.v. de begroting het grootste verschil zien. Deze inkomsten van € 147.123 waren € 57.377 lager dan begroot (28,1%).
 - De mailingacties bleven 47,4% achter op de begroting.
 - De bijdrage uit institutionele fondsen was 25% lager dan begroot.
 - De opbrengsten uit collecten en giften was 68,6% lager dan begroot.
 - De giften van particulieren en bedrijven was 28,0% lager dan begroot.In 2014 en 2015 is geïnvesteerd in fondsenwerving en we zien in 2016 dat deze inspanningen niet het gewenste resultaat hebben gehad. Het is lastig voor MissieNederland, als netwerkorganisatie, om bij particulieren een significante stijging te realiseren in fondsenwerving waarop wel is begroot. Daarom is het beleid op fondsenwerving aangepast: meer gericht op bekende relaties en institutionele fondsen. In vergelijking met 2015 was de fondsenwerving 1,8% lager.
- De inkomsten uit aandachtsgebieden van € 252.607 was 1,4% lager dan de begroting en met 2015.
- De rentebaten bleven € 1.040 (69,3%) achter op de begroting.
- De bijzondere baten van € 24.627 waren met 1.939 boven begroting (8,6%).

Lasten

De lasten zijn € 856.546 en € 26.538 (3,2%) hoger dan begroot. Hieronder de toelichting.

- De personeelskosten van € 594.644 zijn met € 48.386 hoger (8,9%) dan begroot. Dit is inclusief de (eenmalige) reorganisatiekosten van € 83.715, de navordering van € 3.268 uit 2014 voor te veel ontvangen ziektegeld en een correctie op de pensioenen van € 1.775 uit 2015. Zonder deze eenmalige bijzondere kosten komen de personeelslasten op € 505.886 hetgeen 0,9% hoger is dan begroting 2015 en 6% lager dan 2015.
- De € 25.804 aan overige personeelskosten waren in lijn met de begroting.
- De externe kosten voor aankoop en werving van € 154.907 waren € 5.857 (3,8%) hoger dan begroot vanwege de hogere kosten voor Opwekking.
- De kosten van € 8.895 voor publiciteit en communicatie waren € 13.905 lager dan begroot door besparing op de mailingkosten.
- De huisvestingskosten zijn € 2.878 hoger dan begroot vanwege hogere energiekosten en zakelijke lasten.
- De € 12.774 aan kantoorkosten zijn € 5.126 lager dan begroot (28,6%) door voornamelijk minder ICT kosten.
- De € 26.610 algemene kosten zijn met € 10.560 (66%) hoger dan begroot. Dit komt o.a. door de extra kosten vanwege uitbesteden van de administratie. Verder is er een post van € 7.533 aan voorziening dubieuze debiteuren opgenomen.

Wanneer de eenmalige kosten van € 88.758 in mindering worden gebracht, zijn de totale lasten € 767.788 en dat is € 17.120 (2,2%) lager dan de begroting.

Saldo baten en lasten

Het negatief saldo van € 144.367 is € 105.559 lager dan begroot vanwege de tegenvallen inkomsten en de hogere kosten door de reorganisatie. Het totaal van de extra kosten bedraagt € 88.758. Zonder deze eenmalige kosten zou het resultaat € 55.609 negatief zijn. Hieruit blijkt dat een structurele verandering in de organisatie ook financieel noodzakelijk was.

Het 'Overzicht lastenverdeling' laat zien hoe de uitvoeringskosten over de aandachtsgebieden zijn verdeeld.

De beheer- en administratiekosten bedragen € 60.038 en is 7,0% van de totale lasten. De kosten voor eigen fondsenwerving bedraagt € 64.339 en dat is 8,1% van de baten.

Balans

1. De liquide middelen zijn met € 159.531 afgenomen naar € 216.716.
2. De continuïteitsreserve is met € 98.795 afgenomen naar € 176.205. Dit is 42,5% van de personeelskosten in de begroting 2017.
3. De reserve activa bedrijfsvoering is met € 20.234 afgenomen naar € 42.861. Hierin zit een extra afschrijving van € 5.644 van de vacaturebank omdat dit per 1 januari 2017 is beëindigd.
4. De bestemmingsreserve is met € 24.755 afgenomen tot een bedrag van € 20.000 en is bedoeld voor de nieuwe website.

Deelnemersbijdragen

De deelnemersbijdrage bedraagt € 284.775 en is 40,0% van de totale inkomsten.

Mailingacties

Er zijn 4 mailingacties geweest; één minder dan in 2015. De opbrengst is € 26.037 en dat is 28% lager dan in 2015. De inkomsten van de maart en mei mailing waren beduidend lager (57%) dan in 2015. De fondsenwervende mailing is niet meer algemeen maar concreet voor een aandachtsgebied of een project. Daarnaast worden alleen de regelmatige gevers gemaild waardoor de kosten lager zijn.

Giften

De collecten/giften uit gemeenten was met € 6.281, 36% lager dan 2015.

De bijdrage van vaste vrienden was met € 67.421, 11% hoger dan 2015. Het aantal vaste vrienden is gestegen met 2,5% naar 1.441.

De giften van particulieren en bedrijven was met € 32.384, 35% hoger dan 2015.

In totaal was deze bron van inkomsten met € 106.086, 11% hoger dan 2015.

Fondsen

De inkomsten uit fondsen was met € 15.000, 18% lager dan 2015.

Bestemmingsgiften/bijdragen

De ontvangen bestemmingsgiften € 6.335 zijn bestemd voor diverse fondsen. Deze zijn in 2016 overgemaakt. Het saldo is met € 580 afgenomen tot € 3.142.

Overige baten en lasten

MissieNederland huisvest de EEA en verzorgt de administratie voor de EEA. Hiervoor ontvingen we in totaal een vergoeding € 5.500. Met deze dienstverlening zijn we per 1 januari 2017 gestopt en EEA heeft aangekondigd om in 2017 ons kantoor te verlaten. Adressenverhuur en bijsluiters van deelnemende organisaties bij MNL-mailingen aan (protestantse) kerken leverde in 2016 in totaal een bedrag op van € 7.515. Dit was € 309 (3,9%) lager dan 2015.

Aantal deelnemers

Hieronder wordt het aantal deelnemers weergegeven op 31 december 2016.

- Het aantal deelnemende kerkgenootschappen is 8 (geen mutaties).
- Het aantal (betalende) deelnemende organisaties is 168 (1 nieuwe deelnemer en 19 niet betalende deelnemers). De beginstand op 1 januari 2016 is 163 (5 opzeggingen per 1 jan. 2017).
- Het aantal deelnemende gemeenten is 230 (1 nieuwe deelnemer in 2016). De beginstand op 1 januari 2017 is 228 (2 opzeggingen per 1 jan. 2017).
- Het aantal persoonlijke deelnemers is 449 (41 opzeggingen in 2016). De beginstand op 1 januari 2017 is 433 (16 opzeggingen per 1 jan. 2017).

Risico's

MissieNederland heeft de financiële risico's geïnventariseerd, geanalyseerd en maatregelen genomen om de risico's zo veel mogelijk te beperken.

1. Deelnemersbijdrage

De deelnemersbijdrage van organisaties neemt structureel af. De oorzaken zijn a) minder deelnemers en b) lagere bijdrage i.v.m. bijzondere omstandigheden. We verwachten in 2017 nieuwe deelnemers maar we anticiperen op een lagere deelnemersbijdrage van 15% in de begroting 2017.

2. Fondsenwerving

De fondswerving is de afgelopen jaren rond de € 141.000 en redelijk stabiel. Door voor 2017 € 137.000 te begroten is er rekening gehouden met een kleine terugval. Voor een netwerkorganisatie als MissieNederland lijkt het plafond voor algemene fondsenwerving bereikt. De focus zal moeten liggen op concrete doelen.

3. Kostenbeheersing

Door het verlagen van het aantal FTE's wordt er structureel € 96.000 bespaard in personeelskosten t.o.v. 2016. De verwachte daling in 2017 in deelnemersbijdrage en fondsenwerving is € 40.000 en dit bedrag wordt gecompenseerd door de lagere personeelskosten. Daarnaast wordt er € 5.000 bespaard op kantoor- en huisvestingskosten waarmee de externe administratiekosten worden opgevangen.

4. Bestaansrecht MissieNederland

Het MissieNederland-netwerk van deelnemers is de belangrijkste asset. Het bestaansrecht wordt bepaald door de betrokkenheid en participatie in het netwerk. Het 'eigenaarschap' van het netwerk ligt bij de deelnemers. MissieNederland heeft in 2016 gewerkt aan haar propositie voor haar netwerkdeelnemers. Deze propositie wordt in 2017 per aandachtsgebied en doelgroep gepresenteerd. Met deze propositie verwachten we dat de betrokkenheid van de deelnemers aan het netwerk toeneemt.

1.7 Toekomst

2016 stond in het teken van de reorganisatie en dit heeft een forse impact gehad op MissieNederland en haar medewerkers. Het was een moeilijk en pijnlijk besluit maar noodzakelijk door de veranderde omstandigheden. De wijzigingen binnen MissieNederland zijn meer dan alleen een verminderd aantal fte. Acht medewerkers zijn vertrokken en drie nieuwe medewerkers zijn aangenomen. De vertrokken medewerkers hebben inmiddels een andere betrekking gevonden. Er is een nieuw team ontstaan met de nieuwe functie relatiemanager. We verwachten dat door deze veranderingen het netwerk sterker zal worden en MissieNederland financieel gezond zal blijven. Maar we realiseren dat we hierin volledig afhankelijk zijn van de zegen van de Heer. Daar vertrouwen we op en beseffen tegelijkertijd dat we daarin een verantwoordelijkheid hebben om die zegen door te kunnen blijven geven, ook in 2017.

Driebergen, 29 maart 2017.

Ing. J. van de Poll MA
Voorzitter

J.R. Sloots MGM
Secretaris

Drs. J.C. Wessels
Senior Relatiemanager
Algemeen Secretaris

A. Veldwijk
Senior Relatiemanager
Zakelijk Directeur

2. JAARREKENING 2016

2.1 Balans per 31 december (na resultaatbestemming)

ACTIVA		31-12-2016	31-12-2015
		€	€
<u>Vaste activa</u>			
Materiële vaste activa			
Inventaris	2.7.1	42.861	63.095
<u>Vlottende activa</u>			
Vorderingen			
Debiteuren	2.7.2	29.449	3.269
Overige vorderingen en activa	2.7.3	17.991	20.516
		47.440	23.785
Liquide middelen	2.7.4	216.716	376.247
Totaal activa		307.017	463.127

PASSIVA		31-12-2016	31-12-2015
		€	€
Reserves en fondsen			
<i>Reserves</i>			
	2.7.5		
Continuïteitsreserve		176.205	275.000
Reserve activa bedrijfsvoering		42.858	63.095
Bestemmingsreserve		20.000	44.755
		<u>239.063</u>	<u>382.850</u>
		-----	-----
<i>Fondsen</i>			
Bestemmingsfondsen	2.7.6	3.142	3.722
		-----	-----
Kortlopende schulden			
Crediteuren		20.842	13.510
Belastingen en sociale lasten	2.7.7	10.668	12.851
Overige kortlopende schulden	2.7.8	33.302	50.194
		<u>64.812</u>	<u>76.555</u>
		-----	-----
Totaal passiva		<u><u>307.017</u></u>	<u><u>463.127</u></u>

2.2 Staat van baten en lasten

		Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
		€	€	€
<u>BATEN</u>				
Baten uit eigen fondsenwerving				
Mailingacties	2.8.1	26.037	49.500	36.154
Nalatenschappen		-	-	50.000
Bijdragen en giften	2.8.2	405.861	456.600	414.183
Bestemmingsgiften/bijdragen	2.8.3	2.775	5.000	68.602
Totaal baten eigen fondsenwerving		434.673	511.100	568.939
Inkomsten aandachtsgebieden	2.8.4	252.607	256.100	257.308
Financiële baten	2.8.5	460	1.500	1.852
Overige baten	2.8.6	24.439	22.500	20.099
Som der baten		712.179	791.200	848.198
<u>LASTEN</u>				
Besteed aan de doelstelling				
Missionaire bezinning	2.4	-	1.500	20.391
Missionaire levensstijl	2.4	26.334	73.250	50.013
Missionaire gemeente	2.4	91.369	93.327	101.574
Missionaire presentie	2.4	251.501	225.952	236.218
Missionaire eenheid	2.4	362.965	260.293	337.822
Totaal besteed aan de doelstelling		732.169	654.322	746.018
Kosten werving baten				
Kosten eigen fondsenwerving	2.4	55.634	78.203	80.450
Kosten werving overige baten		8.705	20.519	14.238
		64.339	98.722	94.688
Beheer en administratie	2.4	60.038	76.965	71.505
		856.546	830.008	912.211
Resultaat		-144.367	-38.808	-64.013

2.3 Resultaatbestemming

	Realisatie 2016	Realisatie 2015
	€	€
Resultaatbestemming reserves		
Continuïteitsreserve	-98.798	-
Reserve activa doelstelling	-20.234	-11.989
Bestemmingsreserve	-24.755	-54.082
	<u>-143.787</u>	<u>-66.071</u>
	-----	-----
Resultaatbestemming fondsen		
Bestemmingsfondsen	-580	2.058
	<u>-144.367</u>	<u>-64.013</u>
Totaal	<u><u>-144.367</u></u>	<u><u>-64.013</u></u>

2.4 Overzicht lastenverdeling

		Missionaire bezinning	Missionaire levensstijl	Missionaire gemeente	Missionaire presentie
		€	€	€	€
Aankopen en verwerving	2.9.1	-	1.418	21.825	69.838
Publicatie en communicatie	2.9.2	-	316	882	2.303
Personeelskosten	2.9.3	-	21.116	58.939	153.961
Huisvestingskosten	2.9.4	-	1.333	3.720	9.717
Kantoorkosten	2.9.5	-	454	1.266	3.307
Algemene kosten	2.9.6	-	945	2.637	6.890
Afschrijvingen	2.9.7	-	752	2.100	5.485
		-	26.334	91.369	251.501

Missionaire samenwerking	Fondsen- werving	Werving overige baten	Kosten beheer en admini- stratie	Totaal werkelijk 2016	<i>Totaal begroting 2016</i>	Totaal werkelijk 2015
€	€	€	€	€	€	€
39.812	22.014	-	-	154.907	172.750	252.767
4.097	426	110	761	8.895	22.800	25.511
273.874	28.494	7.378	50.882	599.547	549.758	533.418
17.286	1.798	466	3.211	32.628	29.750	33.320
5.883	612	158	1.094	12.774	17.900	18.575
12.256	1.275	330	2.277	26.610	16.050	28.176
9.757	1.015	263	1.813	21.185	21.000	20.444
362.965	55.634	8.705	60.038	856.546	830.008	912.211

Doelbestedingspercentage van de baten:

Bestedingen aan doelstellingen/totale baten 102,8 82,7 88,0%

Doelbestedingspercentage van de lasten:

Bestedingen aan doelstellingen/totale lasten 85,4 78,8 81,8%

Fondsenwervingspercentage:

Kosten eigen fondsenwerving/baten eigen fondsenwerving 12,8 15,3 14,1%

Norm kosten beheer en administratie:

Kosten beheer en administratie/totale baten 7,0 9,3 7,8%

2.5 Kasstroomoverzicht

	2016	2015
	€	€
Kasstroom uit activiteiten		
Resultaat	-144.367	-64.013
Afschrijvingen	21.185	19.944
Cash-flow	<u>-123.182</u>	<u>-44.069</u>
<i>Mutaties in:</i>		
Vorraden	-	500
Debiteuren	-26.180	2.579
Overige vorderingen en activa	2.525	3.539
Crediteuren	7.332	-11.827
Belastingen en sociale lasten	-2.183	917
Overige kortlopende schulden	-16.892	-12.528
	<u>-35.398</u>	<u>-16.820</u>
Totaal kasstroom uit activiteiten	<u><u>-158.580</u></u>	<u><u>-60.889</u></u>
Kasstroom uit investeringen		
Investeringen in materiële vaste activa	-1.644	-7.955
Desinvesteringen in materiële vaste activa	693	-
Totaal kasstroom uit investeringen	<u>-951</u>	<u>-7.955</u>
Totale kasstroom	<u><u>-159.531</u></u>	<u><u>-68.844</u></u>
Saldo liquide middelen begin	376.247	445.091
Totale kasstroom	-159.531	-68.844
Saldo liquide middelen eind	<u>216.716</u>	<u>376.247</u>

2.6 Grondslagen van waardering en van bepaling van het resultaat

2.6.1 Algemene grondslagen

De jaarrekening is opgesteld op basis Richtlijn 650 voor 'Richtlijn Fondsenwervende Instellingen' van de Raad voor de Jaarverslaggeving. Doel van deze Richtlijn is inzicht te geven in de kosten van de organisatie en besteding van de gelden in relatie tot het doel waarvoor die fondsen bijeengebracht zijn. De jaarrekening is opgesteld in euro's. De cijfers over 2015 zijn waar relevant aangepast om vergelijkbaarheid met het verslagjaar 2016 mogelijk te maken.

Grondslagen van waardering

2.6.2 Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs verminderd met de op basis van de geschatte levensduur bepaalde afschrijvingen, met inachtneming van een eventuele restwaarde. De afschrijvingen bedragen een percentage van deze verkrijgingsprijs.

2.6.3 Vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva

De vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva zijn opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs; waardering geschiedt onder aftrek van een voorziening wegens oninbaarheid, gebaseerd op een individuele beoordeling van de vorderingen.

Subsidieverplichtingen zijn opgenomen op basis van een besluit terzake, welke schriftelijk is kenbaar gemaakt aan de ontvanger van de subsidie.

2.6.4 Reserves en fondsen

Reserves betreffen gelden ter vrije besteding van de stichting. Door het bestuur kunnen doelreserves worden aangehouden voor aanwending aan een specifiek doel.

Fondsen betreffen gelden die besteed moeten worden in het kader voor de doelstelling waarvoor deze ter beschikking zijn gesteld. Dit betreft het niet bestede deel van toegekende donaties en andere fondsen en gelden die vastliggen in vaste activa.

2.6.5 Voorzieningen

Voorzieningen worden opgenomen als waarschijnlijk of vaststaand is dat een verplichting zich gaat voordoen maar waarvan de omvang of het tijdstip van ontstaan niet bekend is.

Grondslagen van resultaatbepaling

2.6.6 Algemene grondslagen van resultaatbepaling

Het resultaat is bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden kosten en andere aan het verslagjaar toe te rekenen lasten, met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen.

2.6.7 Baten

De baten zijn gevormd door alle aan het verslagjaar toe te rekenen opbrengsten.

Nalatenschappen worden opgenomen in het verslagjaar waarin de omvang van de nalatenschap betrouwbaar kan worden vastgesteld, derhalve indien de betaling is aangekondigd. Voorschotten worden verantwoord in het boekjaar waarin zij worden ontvangen.

2.6.8 Lasten

Financiële baten en lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende renteopbrengsten en -lasten.

2.6.9 Personeelsbeloning

Salarissen en sociale lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarin deze verschuldigd zijn, in overeenstemming met de arbeidsovereenkomsten.

De pensioenregeling betreft een toegezegde bijdrage regeling. De pensioenpremies worden afgedragen aan de pensioenmaatschappij. Op grond van de uitvoeringsovereenkomst en RJ 271 is het de vennootschap toegestaan de pensioenregeling te verwerken overeenkomstig de verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering. Uit dien hoofde worden de over een jaar verschuldigde pensioenpremies als pensioenlasten in de winst- en verliesrekening verwerkt.

2.6.10 Kostentoerekening

De kosten worden toegerekend aan kostendragers op basis van daadwerkelijk bestede tijd.

2.7 Toelichting op de balans

ACTIVA

VASTE ACTIVA

2.7.1 Materiële vaste activa

De mutaties in de materiële vaste activa zijn in het hierna volgende schema samengevat.

	2016	2015
	€	€
<u>Stand per 1 januari</u>		
Aanschafwaarde	181.537	173.582
Cumulatieve afschrijvingen	-118.442	-98.498
	<u>63.095</u>	<u>75.084</u>
<u>Mutaties boekjaar</u>		
Investeringen	1.644	7.955
Afschrijvingen	-21.265	-19.944
Aanschafwaarde desinvesteringen	-761	-
Cumulatieve afschrijvingen desinvesteringen	148	-
	<u>20.234</u>	<u>-11.989</u>
<u>Stand per 31 december</u>		
Aanschafwaarde	182.420	181.537
Cumulatieve afschrijvingen	-139.559	-118.442
	<u>42.861</u>	<u>63.095</u>

De afschrijvingen zijn berekend op basis van de volgende jaarlijkse afschrijvingspercentages.

Inventaris 20% - 33%

2.7 Toelichting op de balans

	2016	2015
	€	€
VLOTTENDE ACTIVA		
Vorderingen		
<u>2.7.2 Debiteuren</u>		
Debiteuren	32.173	15.931
Voorziening dubieuze debiteuren	-2.724	-12.662
Saldo per 31 december	<u>29.449</u>	<u>3.269</u>

De voorziening voor dubieuze debiteuren is statisch bepaald.

2.7.3 Overige vorderingen

Vooruitbetaalde kosten	8.300	4.438
Waarborgsommen	460	460
Overige vorderingen	9.231	15.618
Saldo per 31 december	<u>17.991</u>	<u>20.516</u>

2.7.4 Liquide middelen

ING bank	16.155	33.771
Rabobank	20.786	24.066
Rabobank spaarrekening	77.755	104.921
Rabobank VvEE	5	112.433
ASN Ideaalsparen	102.015	101.056
Saldo per 31 december	<u>216.716</u>	<u>376.247</u>

De liquide middelen zijn vrij opneembaar.

2.7 Toelichting op de balans

	2016	2015
	€	€
PASSIVA		
<u>2.7.5 Reserves</u>		
Continuïteitsreserve		
Saldo per 1 januari	275.000	275.000
Mutatie volgens resultaatbestemming	-98.798	-
Saldo per 31 december	<u>176.202</u>	<u>275.000</u>
De basis voor de hoogte van de continuïteitsreserve bedraagt 50% van de personeelskosten.		
Reserve activa bedrijfsvoering		
Saldo per 1 januari	63.095	75.084
Resultaatbestemming	-20.234	-11.989
Saldo per 31 december	<u>42.861</u>	<u>63.095</u>

2.7 Toelichting op de balans

	2016	2015
	€	€
Bestemmingsreserve		
Saldo per 1 januari	44.755	98.837
Resultaatbestemming	-24.755	-54.082
Saldo per 31 december	20.000	44.755

Deze bestemmingsreserve is gevormd in voor de financiering van toekomstige investeringen.

2.7.6 Bestemmingsfondsen

	Saldo 01-01-2016	Ontvangen fondsen	Bestede fondsen	Saldo 31-12-2016
	€	€	€	€
EA Turkije	750	-	-	750
Restant week van gebed 2014	-			
EEA-WEA	200	2.775	2.975	-
Missionaire bezinning research/react	914			914
Micha zondag	1.858		1.488	370
Profetie		250		250
Loving & Serving Muslims	-	3.310	2.452	858
Saldo per 31 december	3.722	6.335	6.915	3.142

2.7 Toelichting op de balans

	2016	2015
	€	€

Kortlopende schulden

2.7.7 Belastingen en sociale lasten

Af te dragen loonheffing en sociale lasten	10.668	12.851
Saldo per 31 december	<u>10.668</u>	<u>12.851</u>

2.7.8 Overige kortlopende schulden

Reservering vakantiegeld inclusief sociale lasten	9.985	17.492
Reservering vakantiedagen	11.231	10.914
Accountantskosten	4.840	4.800
Afrekening energiekosten	-	12.977
Overlopende passiva	7.246	4.011
Saldo per 31 december	<u>33.302</u>	<u>50.194</u>

2.7.9 Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Voor de huur van het kantoor is een huurovereenkomst aangegaan voor 5 jaar, ingaande per 1 april 2013. De overeenkomst heeft betrekking tot een kantoorpand welk is gevestigd aan de Hoofdstraat 51 te Driebergen-Rijsenburg. Tussentijds opzeggen is niet mogelijk. De huurvergoeding bedraagt € 22.520 per jaar.

2.8 Toelichting op de baten

	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
	€	€	€
<u>2.8.1 Mailingacties</u>			
Mailing gemeenschapsvorming	-	11.000	11.657
Mailing nieuwe naam	-	-	5.366
Mailing jeugdwerk	-	-	5.106
Mailing jaarverslag	-	-	4.985
Mailing week gebed	10.543	21.000	6.395
Mailing gemeentestichting	5.163	11.000	-
Mailing missionaire kerk	4.309	4.000	-
Mailing getuigende kerk	6.022	-	-
Mailing overige opbrengst	-	2.500	2.645
	<u>26.037</u>	<u>49.500</u>	<u>36.154</u>
<u>2.8.2 Bijdragen en giften</u>			
Deelnemersbijdrage organisaties	209.708	225.000	224.725
Deelnemersbijdrage gemeenten	38.113	38.600	36.563
Collecten en giften uit gemeenten	6.281	20.000	9.789
Bijdrage persoonlijke deelnemers	36.954	38.000	39.158
Vaste Vrienden	67.421	70.000	61.487
Fondsen	15.000	20.000	18.250
Particulieren/bedrijven	32.384	45.000	24.211
	<u>405.861</u>	<u>456.600</u>	<u>414.183</u>
<u>2.8.3 Bestemmingsgiften/bijdragen</u>			
Gebedswerk	-	-	663
EEA-WEA	2.775	3.000	365
Bestemmingsgiften zendelingen	-	-	66.924
Missionnet	-	-	500
Missionaire samenwerking	-	2.000	-
Discipelschap	-	-	150
	<u>2.775</u>	<u>5.000</u>	<u>68.602</u>

2.8 Toelichting op de baten

	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
	€	€	€
<u>2.8.4 Inkomsten aandachtsgebieden</u>			
Missionaire bezinning	-	-	1.500
Missionaire levensstijl	4.154	4.000	8.917
Missionaire gemeente	6.926	8.603	33.907
Missionaire presentie	178.210	174.000	182.351
Missionaire samenwerking	63.317	69.500	30.633
	<u>252.607</u>	<u>256.100</u>	<u>257.308</u>
<u>2.8.5 Financiële baten</u>			
Rente	460	1.500	1.852
	<u>460</u>	<u>1.500</u>	<u>1.852</u>
<u>2.8.6 Overige baten</u>			
Diensten aan derden	5.500	5.500	5.500
Adressenverhuur	7.515	9.000	7.824
Overige inkomsten	11.424	8.000	6.775
	<u>24.439</u>	<u>22.500</u>	<u>20.099</u>

2.9 Toelichting op de lasten

	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
	€	€	€
2.9.1 Aankopen en verwerving			
Missionaire bezinning	-	-	1.868
Missionaire levensstijl	1.418	4.000	8.992
Missionaire gemeente	21.825	26.000	26.403
Missionaire presentie	69.838	65.650	77.001
Missionaire samenwerking	39.812	53.400	96.757
Fondsenwerving	22.014	23.700	41.746
	<u>154.907</u>	<u>172.750</u>	<u>252.767</u>
2.9.2 Publiciteit en communicatie			
Mailingen	-	14.800	-
Nieuwe huisstijl/nieuwe naam	-	-	20.004
Internet/website	4.107	5.000	5.182
PR-presentatie/advertenties	4.788	3.000	325
	<u>8.895</u>	<u>22.800</u>	<u>25.511</u>
2.9.3 Personeelskosten			
Lonen en salarissen	390.541	375.416	396.467
Sociale lasten	79.109	77.817	80.560
Pensioenlasten	15.480	16.620	16.783
Werkkosten	4.898	4.505	1.484
Reorganisatiekosten	83.715	49.600	-
Overige personeelskosten	25.804	25.800	38.124
	<u>599.547</u>	<u>550.758</u>	<u>533.418</u>

2.9 Toelichting op de lasten

	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
	€	€	€
Lonen en salarissen			
Lonen en salarissen	387.274	375.416	404.836
Af: ziekteverzuimvergoedingen	3.268	-	-8.369
	<u>390.541</u>	<u>375.416</u>	<u>396.467</u>
Sociale lasten			
Bedrijfsvereniging	68.550	65.817	67.748
Verzuimverzekering	10.559	12.000	12.812
	<u>79.109</u>	<u>77.817</u>	<u>80.560</u>
Overige personeelskosten			
Arbo	1.893	2.000	1.120
Reis- en verblijfkosten	15.363	18.300	23.991
Kantinekosten	1.386	1.500	1.451
Inhuur externen/advieskosten	4.903	4.000	10.981
Trainingskosten	972	-	581
Overige personeelskosten	1.287	-	-
	<u>25.804</u>	<u>25.800</u>	<u>38.124</u>

Het gemiddeld aantal FTE's gedurende 2016 bedroeg 8,16 (2015: 9,58).

Het bestuur is onbezoldigd. De personeelskosten inclusief werkgevers- en pensioenlasten van de directie bedragen:

- J.C. Wessels € 65.876 (12 maanden, 100%) (2015: € 62.250);
- Veldwijk € 55.991 (12 maanden, 80%) (2015: € 49.805).

2.9 Toelichting op de lasten

	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
	€	€	€
<u>2.9.4 Huisvestingskosten</u>			
Huur- en servicekosten	22.488	23.000	20.737
Onderhoudskosten	1.824	3.000	3.595
Energiekosten en zakelijke lasten	8.045	3.000	8.437
Overige huisvestingskosten	271	750	554
	<u>32.628</u>	<u>29.750</u>	<u>33.320</u>
<u>2.9.5 Kantoorkosten</u>			
Kantoorbenodigdheden	1.088	1.500	949
Drukwerk/kopieerkosten	5.165	4.000	6.096
Porti	474	500	664
Telefoonkosten	1.722	3.000	4.024
Contributies en abonnementen	553	500	672
Verzekeringen	1.346	1.300	1.329
ICT	2.426	6.000	4.841
Overige kantoorkosten	-	1.100	-
	<u>12.774</u>	<u>17.900</u>	<u>18.575</u>
<u>2.9.6 Algemene kosten</u>			
Bestuurskosten	3.018	3.750	3.232
Administratiekosten	16.059	12.300	12.282
Voorziening dubieuze vorderingen	7.533	-	12.662
	<u>26.610</u>	<u>16.050</u>	<u>28.176</u>

2.9 Toelichting op de staat van baten en lasten

	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
	€	€	€
<u>2.9.7 Afschrijvingen</u>			
Inventaris/software	21.185	21.000	19.944
Voorraad	-	-	500
	<u>21.185</u>	<u>21.000</u>	<u>20.443</u>
	=====	=====	=====

Vastgesteld en goedgekeurd te Driebergen-Rijsenburg op _____ 2017.

De heer Ing J. van de Poll MA
Voorzitter

De heer J.R. Sloots MGM
Secretaris

De heer Drs. J.C. Wessels
Senior relatiemanager
Algemeen secretaris

De heer A. Veldwijk
Senior relatiemanager
Zakelijk directeur

4. OVERIGE GEGEVENS

Stichting MissieNederland
Hoofdstraat 51
3971 KB DRIEBERGEN-RIJSENBURG

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van Stichting MissieNederland

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2016

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2016 van Stichting MissieNederland te Driebergen-Rijsenburg gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting MissieNederland per 31 december 2016 en van het resultaat over 2016 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2016 (met een balanstotaal van € 307.017;
2. de staat van baten en lasten over 2016 (met een resultaat van € 144.367 negatief); en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting MissieNederland zoals vereist in de Verordening inzake de Onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening Gedrags- en Beroepsregels Accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat. Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag in overeenstemming met RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Was getekend te Sliedrecht, 7 april 2017.

WITH accountants B.V.

P. Alblas RA

Bijlage.

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2016 van Stichting MissieNederland

Wij hebben onze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

BIJLAGE

Begroting 2017

	Begroting 2017	Realisatie 2016	Begroting 2016
	€	€	€
<u>BATEN</u>			
Baten uit eigen fondsenwerving			
Mailingacties	23.000	26.037	49.500
Nalatenschappen	-	-	-
Contributies, donaties, giften	371.250	405.861	456.600
Bestemmingsgiften/bijdragen	1.000	2.775	5.000
Totaal baten eigen fondsenwerving	395.250	434.673	511.100
Inkomsten aandachtsgebieden	280.900	252.607	256.100
Financiële baten	500	460	1.500
Overige baten en lasten	12.000	24.439	22.500
Som der baten	688.650	712.179	791.200
<u>LASTEN</u>			
Besteed aan de doelstelling			
Missionaire bezinning	-	-	1.500
Missionaire levensstijl	52.902	26.334	73.250
Missionaire gemeente	60.335	91.369	93.327
Missionaire presentatie	219.725	251.501	225.952
Missionaire samenwerking	258.372	362.965	260.293
Totaal besteed aan de doelstelling	591.334	732.169	654.322
Kosten werving baten			
Kosten eigen fondsenwerving	48.990	55.634	78.203
Kosten werving overige baten	4.310	8.705	20.519
Totaal kosten werving baten	53.300	64.339	98.722
Beheer en administratie	41.481	60.038	76.965
	686.115	856.546	830.008
Resultaat	2.535	-144.367	-38.808